

tett på

Nyhetsleder kultur
Tor Olav Mørseth
 vaktllf. 55 21 38 20 – epost: tetttaa@bt.no

Slik er livet bak de tykke betongv

Først i 2002 fikk en østeuropeisk offiser slippe inn i ubåtbunkeren på Laksevåg.

ØIVIND ASK
 RUNE BERENTSEN (foto)
 oivind.ask@bt.no

Det er strengt tatt ikke noe hemmelig i den enorme bunkeren, men dørene åpnes ikke i utide. Bak de tykke betongveggene er det tørrdokker, lager, kontorer og verksteder.

Plass til tre ubåter

Nordrevågen på Laksevåg var et idyllisk sted. Småhusene lå tett i tett. Her var det nøst og badeplass for ungene. Et Gamle Bergen i sjøkanten. Så kom krigen. Kort tid etter at tyskerne okkuperte Norge, satte de i gang planlegging og bygging av en ubåtbunker i Nordrevågen. Arbeidet fortsatte like til fredsdagene.

I dag er det tre dokker her under det fem meter tykke betongtaket. Opprinnelig var det syv, men taket over de fire innerste ble sprengt vekk etter krigen. Engelskmennene var redd for at russerne skulle rykke sørover fra Finnmark. Derfor ville de ha bunkeren ødelagt. Det norske forsvaret ville ta den i bruk til sine egne ubåter. Kompromisset ble slik den ligger i dag.

Vedlikehold

I 1952 ble ubåtbunkeren tatt i bruk av marinen. Verkstedene ble da flyttet sørover fra Dora i Trondheim.

Den norske marinen har seks ubåter av Ula-klassen. Her inne ligger bestandig en av dem til hovedvedlikehold.

Da vi besøkte bunkeren lå KNM «Utvær» til hovedoverhaling. Halvannet år går med til det. KNM «Ula» var inne til den årlige rutinesjekken som er unnagjort på to måneder. To av dokkene er i bruk til enhver tid, den tredje i perioder når det må gjøres uforutsette reparasjoner.

Gammelt anlegg

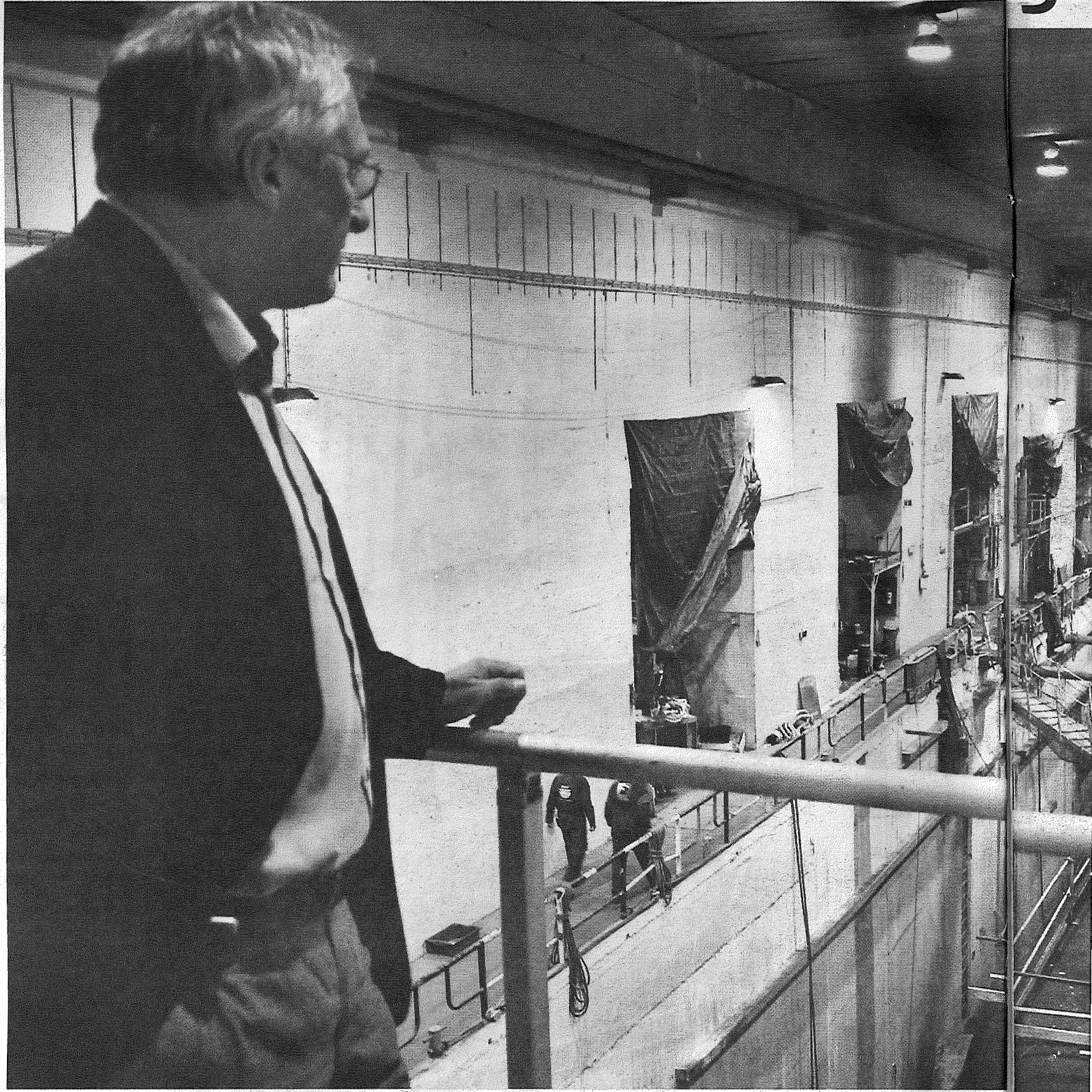
Det er et gammelt anlegg, men det fungerer. Utstyret er selvsagt moderne, men fortsatt er det spor av det originale. Pumpene som lenser dokkene for sjøvann er de gamle. På ett av verkstedene står ennå en stor boremaskin fra 1940-årene.

– Den virker helt greit, sier operatør Øystein Gjøvåg.

Her er motorverksted og verksted for det hydrauliske ubåtanlegget, i tillegg til andre spesialverksteder. Noe utstyr blir sendt til Haakonsværn for sjekk og reparasjon, eventuelt oppgradering. Under hovedvedlikeholdet blir ubåten strippet, nesten hver eneste del blir skrudd løs og sjekket.

Rom for fornying

Anlegget er delvis «åpent». Noen steder kommer den kalde vinterluften inn. Det betyr at innetem-

I DOKK: Jarle Lygre betrakter Ula som er inne til sin årlige service. Over hodet vårt er fem meter betong.

fakta

ubåtbunkeren

- I 1943 begynte betongarbeidet.
- Det gikk med 18.000 tonn stål, 500.000 tonn sand, 120.000 tonn sement og 15 tonn dynamitt.
- Russiske krigsfanger gjorde tungarbeidet.
- Det var tre allierte bombetokt mot bunkeren, det første 4. oktober 1944. 193 sivile mistet livet.

peraturen varierer. Det samme gjelder luftfuktigheten.

– Det er likevel ikke noe stort problem, sier Jarle Lygre som har ansvaret for verkstedene i bunkeren.

– Betongen i de tykke veggene og taket jevner ut temperaturen, kjøler ned om sommeren og varmer opp om vinteren. Likevel kan det slå seg, og fuktigheten bli et problem for det elektroniske utstyret. Det er derfor nødvendig med ventilasjon og tilførsel av varm luft i ubåtene.

Ubåtbunkeren er rundt regnet 65 år gammel, og vi ser selvsagt spor av alderdom. Armeringsjern rustet og sprenger noen steder på betongen.

– Vi sliter med noe gammelt utstyr, så her er det rom for for-

nying, sier Ivar Knutsen, driftssjef for marinens verksteder.

– Vi trenger topp utstyr for å drive effektivt ubåtvedlikehold.

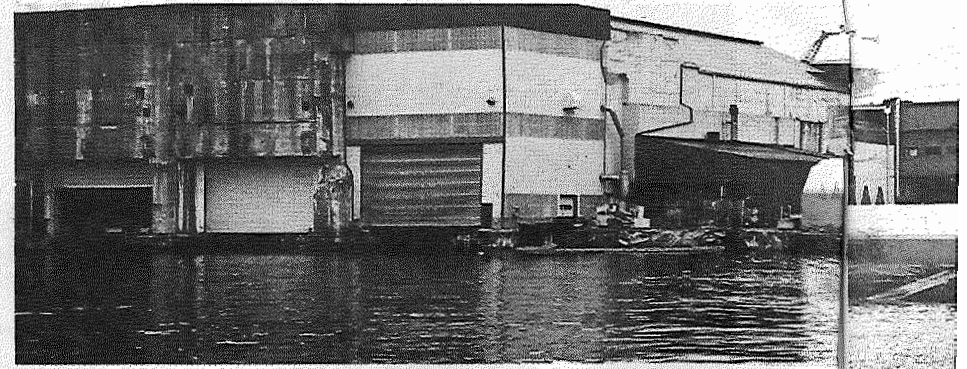
– Hva mangler dere?

– Ta nå bare en så enkel sak som oppstøtting av ubåtene. Vi driver

fortsatt med trestokker, og det tar ekstra tid.

– I øyeblikket vurderer vi alle fagfeltene for å se hvor vi trenger oppgradering.

150 personer jobber i ubåtbunkeren. 115 av dem er ansatt i For-

UBÅTBUNKEREN: Det er ikke noe vakkert syn, men den fungerer. Her inne blir de norske ubåtene